

IZVOD IZ ZAPISNIKA

Sa 8. sjednice Zajedničke komisije za tumačenje odredaba i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Tumačenja odredbi Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike

Sjednica održana 28. travnja 2023. godine.

1. Čl. 28. st. 1. podstavci 5. i 6.

Odredbom članka 28. stavka 1. podstavaka 5. i 6. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike utvrđuje se pravo državnih službenika i namještenika na plaćeni dopust u jednoj kalendarskoj godini radi selidbe u isto mjesto stanovanja 2 radna dana, odnosno u drugo mjesto stanovanja 4 radna dana. Što se smatra pod istim, a što pod drugim mjestom stanovanja?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 4/28 od 28. travnja 2023.

Selidba u istom mjestu stanovanja podrazumijeva promjenu adrese stanovanja (preseljenje) u istom mjestu prebivališta, odnosno boravišta, a selidba u drugo mjesto stanovanja podrazumijeva preseljenje u drugo mjesto prebivališta/boravišta, pri čemu isto mjesto podrazumijeva preseljenje na području istog grada odnosno općine, sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

2. Čl. 16.

Kada službenik obavlja poslove u turnusu i nakon što je obaviješten o rasporedu rada nastupi privremena nesposobnost za rad (bolovanje), kako se evidentira njegova satnica tijekom razdoblja privremene nesposobnosti za rad (da li 8 sati tijekom čitavog razdoblja bolovanja ili 12 sati samo u dane kada je trebao raditi)?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 1/16 od 28. travnja 2023.

Državni službenik ili namještenik koji se nalazi na bolovanju ima pravo na naknadu plaće samo za dane, odnosno sate za koje bi imao pravo na plaću da radi prema redovnom rasporedu rada. Stoga se državnom službeniku i namješteniku koji radi u turnusima ili smjenama ili mu je rad organiziran na drugačiji način, za vrijeme bolovanja u evidenciju radnog vremena upisuju dani odnosno sati kada je prema redovnom rasporedu rada trebao raditi (subote, nedjelje, blagdane i sl.), a ne vrijeme od ponedjeljka do petka od 8 do 16 sati.

3. Čl. 49. st. 9.

Zajednička komisija je na sjednici od 26.10.2022. godine dala Tumačenje br. 2/49 kojim je utvrđeno da je organizirano upućivanje na rad na terenu u smislu članka 49. stavka 9. Kolektivnog ugovora, upućivanje grupe službenika ili namještenika na rad na terenu radi organiziranog obavljanja određenih zadataka. Također, istim tumačenjem je utvrđeno da se službenicima i namještenicima za vrijeme kad su organizirano upućeni na rad na terenu u stvarno odrađene sate ubraja i vrijeme putovanja do mjesta rada na terenu kao i vrijeme putovanja provedeno na povratku s mjesta rada na terenu.

Odredba članka 49. stavka 9. Kolektivnog ugovora nije se sadržajno mijenjala u odnosu na ranije važeći Kolektivni ugovor, međutim Tumačenje br. 2/49 odstupa od ranije zauzetog stava Zajedničke komisije, ili je u najmanju ruku nepotpuno.

Nadalje, ranijim tumačenjem br. 15/56 od 18.11.2015. godine konkretno je utvrđeno da, osim što se mora raditi o organiziranom putovanju, upućivanje na teren, rad na terenu i povratak s

mjesta rada moraju predstavljati kontinuitet da bi se sati putovanja uračunali u stvarno odrađene sate.

S obzirom na to da Ministarstvo unutarnjih poslova nema pravnu osnovu za primjenu ranijih tumačenja Zajedničke komisije prethodno važećeg Kolektivnog ugovora, a imajući u vidu novo dano tumačenje br. 2/49, molimo za pojašnjenje moraju li upućivanje na teren, rad na terenu i povratak s mjesta rada predstavljati kontinuitet da bi se sati putovanja uračunali u stvarno odrađene sate u smislu odredbe članka 49. stavka 9. Kolektivnog ugovora.

Prvenstveno ističemo da navedenim tumačenjem br. 2/49 nije odgovoreno na postavljeni upit, odnosno računa li se službenicima u radno vrijeme dolazak 30 minuta ranije u predvorje hotela u opisanoj situaciji.

Također, molimo za tumačenje treba li se u stvarno odrađene sate računati vrijeme organiziranog putovanja od mjesta smještaja do mjesta rada te vrijeme povratka u objekt gdje su smješteni službenici/namještenici, u slučaju kad je službenicima/namještenicima koji su upućeni na rad na terenu osiguran adekvatan smještaj.

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeći odgovor:

Tumačenje br. 2/49 od 26. listopada 2022. godine ne odstupa od prijašnje prakse prije važećih kolektivnih ugovora, obzirom da se ne odnose na istovrsne upite.

U pogledu pitanja moraju li upućivanje na teren, rad na terenu i povratak s mjesta rada predstavljati kontinuitet da bi se sati putovanja uračunali u stvarno odrađene sate, Komisija daje odgovor kako isto mora predstavljati kontinuitet, osim u slučaju iz članka 49. stavka 9. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

Kontinuitet između dolaska na teren i početka rada na terenu prekida se kada službenik ostvari pravo iz članka 11. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike od 12 sati neprekidnog odmora, tako i u slučaju povratka s terena.

U pogledu pitanja otkada se računa radno vrijeme službenika koji po nalogu ranije moraju doći na određeno mjesto radi organiziranja polaska do mjesta rada, kao početak radnog vremena smatra se vrijeme koje je navedeno u tom nalogu.

4. Čl. 28. st. 7.

Imajući u vidu odredbu članka 28. stavka 7. te odredbu članka 38. stavka 11. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, u praksi navedeno često podrazumijeva da se turnusi protežu na dva kalendarska dana, npr. službenici koji rade od 20-08 sati će imati evidentirano za jedan radni dan 4 radna sata, a za drugi 8 (sveukupno jedan turnus od 12 sati). Ukoliko službenik koji radi u turnusu koristi plaćeni dopust u trajanju više dana, pojavljuju se praktični problemi. Naime, dolazi do situacija u kojima zadnji dan plaćenog dopusta pada na dan koji je rasporedom utvrđen kao dan u kojem službenik radi od 20-08 sati, dakle na zadnji dan plaćenog dopusta mu se evidentira 4 sata.

Navedeno samo po sebi ne predstavlja problem, međutim imajući na umu da se službenik vraća na radno mjesto prvi sljedeći dan nakon isteka plaćenog dopusta, u navedenoj situaciji bi to značilo da je takav povratak na posao nužan od 00-08 sati (kao dio turnusa koji je započeo zadnjeg dana plaćenog dopusta).

S obzirom na to da je navedeno nepraktično i u najmanju ruku neuobičajeno, ljubazno molimo za tumačenje navedene odredbe koje će omogućiti pravilnu evidenciju radnog vremena službenika u opisanoj situaciji. Odnosno, molimo za pojašnjenje načina vođenja evidencije radnog vremena službenika koji rade u turnusu, a na zadnji dan plaćenog dopusta bi im se trebalo evidentirati radno vrijeme do 00 sati, to jest povratak na posao bi trebao biti od 00 do 08 sati sljedećeg dana.

U vezi navedenog upita Komisija upućuje na Tumačenje br. 3/28 od 23. veljače 2023. godine te daje sljedeće, dodatno, tumačenje:

Tumačenje broj 5/28 od 28. travnja 2023.

Službeniku i namješteniku se dan plaćenog dopusta evidentira prema broju sati koji je taj dan trebao raditi prema rasporedu radnog vremena. Pri tome se pod danom smatra radni dan službenika, a ne kalendarski dan, tako da može doći i do situacija da se radni dan proteže na dva kalendarska dana (kao i u ovom slučaju, od 20-08 sati je jedan radni dan).

5. Čl. 21.

Kako niti u jednom članku Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, a vezano za vremenski raspored korištenja godišnjeg odmora pa tako ni u članku 21. - nije reguliran način na koji poslodavac treba zakonito i pravedno postupiti u slučaju potrebe da on mora učiniti vremenski raspored korištenja godišnjeg odmora (npr. dva zaposlenika koji se mijenjaju za vrijeme trajanja godišnjeg odmora, a koji se ne mogu između sebe dogovoriti za vremenski kompromisno korištenje godišnjeg odmora jer oboje žele u istom mjesecu koristiti svoj ljetni godišnji odmor), molim vaše stručno tumačenje.

Napomena: Kako je nepostojanje takve regulative u Kolektivnom ugovoru siva zona, koja omogućuje eventualno diskriminatorne odluke od strane poslodavca, smatram bitnim da u Kolektivnom ugovoru budu navedene i odredbe koje će zaštititi djelatnike u takvim slučajevima, a i olakšati zakonito odlučivanje poslodavcu.

Znači, kako poslodavac treba zakonito i pravedno postupiti u slučajevima kada npr. jedan djelatnik/ica želi svake godine ići na godišnji odmor isključivo u jednom mjesecu, i to većinski dio, a time svog kolegu/icu s kojom se mijenja za vrijeme godišnjeg odmora stavlja u diskriminatornu poziciju jer ga/ju onemogućuje da se iz godine u godinu izmjenjuju/rotiraju s vremenskim korištenjem godišnjeg odmora poput ostalih zaposlenika (npr. jedne godine jedan/jedna od njih ide na godišnji odmor u mjesecu srpnju, a drugi/a u kolovozu pa se iduće godine rotiraju).

Što učiniti ukoliko poslodavac dozvoljava takovu diskriminatornu situaciju, posebice jer je drugi službenik koji tu osobu mijenja za vrijeme godišnjeg odmora protiv takvog postupanja? Bi li u takvim slučajevima poslodavac ipak trebao, ukoliko želi postupati zakonito i pravedno, trebao ipak donijeti kakvu odluku i na temelju kojeg zakona tj. kojih zakonskih odredbi, a u kojoj bi odredio da u slučaju da se ne mogu kompromisno dogovoriti - da se trebaju iz godine u godinu izmjenjivati/rotirati s korištenjem godišnjeg odmora unutar mjeseca kolovoza, na način da se njihov željeni godišnji odmor rasporedi na način da svaki/a koristi isti broj dana godišnjeg odmora u tom mjesecu (uključujući i dane blagdana, a izuzimajući subote i nedjelje)?

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 1/21 od 28. travnja 2023.

Pravo na godišnji odmor u dijelu koji nije uređen odredbama Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, državni službenici i namještenici ostvaruju u skladu s općim propisom o radu.

Tako, prema odredbama Zakona o radu, o rasporedu korištenja godišnjeg odmora odlučuje poslodavac, uzimajući u obzir potrebe organizacije posla i želje državnih službenika, te mogućnosti za odmor raspoložive državnim službenicima. Međutim, konačnu odluku o rasporedu korištenja donosi poslodavac.

Svaki državni službenik i namještenik koji smatra da je je prema njemu izvršeno neželjeno ponašanje iz članka 72. i 73. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike može se obratiti nadređenom državnom službeniku, sindikalnom povjereniku ili ovlaštenoj osobi od poslodavca za primanje i rješavanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva (povjerljivom savjetniku), kako bi se proveo postupak zaštite dostojanstva.

6. Čl. 49.

Sukladno članku 49. stavcima 1. i 2. Kolektivnog ugovora, za vrijeme rada izvan stalnog mjesta rada u kojem je zaposlen i izvan mjesta njegova stalnog boravka, službenik i

namještenik ima pravo na dodatak za rad na terenu, ako je na terenu proveo najmanje 8 sati bez obzira na to koliko je dana radio, dok se pod pojmom stalno mjesto rada podrazumijeva mjesto odnosno područje u kojem službenik i namještenik obavlja poslove radnog mjesta na koje je raspoređen, s obzirom na opis poslova radnog mjesta iz pravilnika o unutarnjem redu i nadležnosti ustrojstvene jedinice u koju je raspoređen, utvrđenu u aktu o unutarnjem ustrojstvu državnog tijela, a terenski rad računa se od trenutka napuštanja uobičajenog mjesta rada (npr. poslovne zgrade) do povratka.

Svrha propisivanja terenskog dodatka je da poslodavac može radnicima nadoknaditi povećane životne troškove, kakvi mu objektivno mogu nastati zbog potrebe i u interesu poslodavca da radi u mjestu različitim od mjesta radnikova prebivališta ili uobičajenog boravišta te izvan sjedišta poslodavca ili sjedišta izdvojene poslovne jedinice poslodavca odnosno ako poslodavac obavlja takvu vrstu djelatnosti koja je po svojoj prirodi vezana za rad na terenu. Isplaćeni terenski dodatak služi za pokriće (uvećanih) troškova smještaja (ako to ne pokriva poslodavac), lokalnog prijevoza, prehrane i drugih troškova što ih radnik ima zbog rada na terenu.

Također, terenski dodatak nije naknada za rad niti zamjena za plaću, već služi za pokriće navedenih troškova zbog rada na terenu.

Upućujemo na pravno shvaćanje Vrhovnog suda RH, prvenstveno na presudu Posl.br. Revr 897/2010-2 od 21. srpnja 2010. godine, u kojem postupku je zauzeto pravno shvaćanje da se terenski dodatak vezuje uz rad službenika izvan stalnog mjesta rada, odnosno za ostvarenje prava službenika na terenski dodatak bitno je da li je u određenom razdoblju službenik doista radio izvan stalnog mjesta rada.

U tijeku postupka je utvrđeno da tužitelji nisu radili izvan stalnog mjesta rada te ne ostvaruju pravo na terenski dodatak, za vrijeme u kojem su unatoč rasporedu na jedno mjesto rada poslove svog radnog mjesta obavljali u drugom mjestu (a nisu rješenjem poslodavca premješteni na to drugo radno mjesto).

Iz navedenog proizlazi da je Vrhovni sud RH, kao najviša instanca sudbene vlasti, zauzeo stav da se radom na terenu ne može smatrati rad na koji je tužitelj bio upućen na rad u drugo mjesto rada u okviru iste policijske uprave.

S obzirom na odredbe članka 49. Kolektivnog ugovora i zauzeto pravno shvaćanje Vrhovnog suda, molimo za pojašnjenje ostvaruje li pravo na terenski dodatak državni službenik/namještenik jedne policijske postaje koji je upućen na rad u drugu policijsku - postaju unutar iste policijske uprave.

Svjesni smo da u djelokrugu nadležnosti Zajedničke komisije nije tumačenje sudskih presuda, međutim ne možemo zanemariti postojanje ustaljene sudske prakse koja može poslužiti kao izvor prava u ovakvim i sličnim spornim situacijama, a kad odredbe Kolektivnog ugovora ne daju jasan odgovor na postavljena pitanja.

Naime, iako članak 49. stavak 2. Kolektivnog ugovora daje definiciju pojma stalno mjesto rada, isti ne odgovara na pitanje ostvaruje li pravo na terenski dodatak državni službenik/namještenik jedne policijske postaje koji je upućen na rad u drugu policijsku postaju unutar iste policijske uprave.

U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:

Tumačenje broj 4/49 od 28. travnja 2023.

Obzirom da se područjem rada policijskog službenika raspoređenog u policijskoj postaji sukladno pravilniku o unutarnjem redu i nadležnosti ustrojstvene jedinice u koju je raspoređen, utvrđenu u aktu o unutarnjem ustrojstvu državnog tijela, smatra područje policijske postaje, terenskim radom službenika i namještenika smatra se rad izvan područja policijske postaje u kojoj je raspoređen, pod ostalim uvjetima iz članka 49. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike.

7. Čl. 52. st. 18.

Prilikom donošenja nove odluke kojom mi je priznato pravo na naknadu troškova prijevoza, poslodavac je, sukladno članku 52. stavku 18. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, za izračun kilometara primijenio kartografsku podlogu Google Maps putem stranice <https://www.google.com/maps> i to najkraću automobilsku rutu sa suvremenim kolničkim zastorom (asfaltom), istim su dobiveni kilometri manji od onih koje ja dobijem kada na Google Maps karti unesem adresu stana i adresu poslodavca, odnosno radnog mjesta.

Odgovor, usmeni iz Uprave za ljudske potencijale je da se čeka tumačenje Zajedničke komisije za tumačenje odredbi i praćenje primjene Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike obzirom da Google Maps aplikacija jedan dan za istu relaciju pokazuje kao najkraću automobilsku rutu jednu kilometražu, a drugi dan drugu, te je za izračun uzeta ona koju je na dan kada je donesena Odluka Google Maps prikazao. a koja je za mene nepovoljna, odnosno ne predstavlja stvarne kilometre na toj relaciji.

Kako je to moguće i koliko je uopće navedena aplikacija vjerodostojna za izračun stvarnih kilometara, ako svaki put od istog polazišta do istog odredišta pokazuje drugačije kilometre kako tvrdi poslodavac?

U vezi navedenog upita Komisija upućuje na Tumačenje br. 5/52 od 26. listopada 2022. godine.

9. Čl. 52.

Što se smatra pješačkom rutom sa suvremenom pješačkom stazom koja omogućava sigurno kretanje pješaka iz članka 52. stavka 18. Kolektivnog ugovora?

**U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:
Tumačenje broj 14/52 od 28. travnja 2023.**

Prema članku 52. stavku 18. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, pod suvremenom pješačkom stazom koja omogućava sigurno kretanje pješaka smatra se uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka na kojoj nije dozvoljeno kretanje motornih vozila.

10. Čl. 52. st. 3.

Budući da sam 30. lipnja 2021. godine napunila 58 godina života, a putni trošak sam zatražila tek 1. rujna 2022. godine, da li imam pravo na isplatu troška retroaktivno od 1. srpnja 2021. godine ili barem za ovu godinu od siječnja do srpnja 2022. godine?

**U vezi navedenog upita Komisija daje sljedeće tumačenje:
Tumačenje broj 15/52 od 28. travnja 2023.**

Državni službenik i namještenik ostvarit će pravo na prijevoz sukladno članku 52. stavku 3. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, po stupanju na snagu tog Kolektivnog ugovora (svibanj 2022. godine), i to isključivo ako je kupio godišnju, mjesečnu ili pojedinačnu kartu.

Retroaktivna primjena je moguća, obzirom da se radi o izmijenjenoj odredbi, od dana primjene važećeg Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike te ukoliko službenik ima dokaz o kupljenim kartama.

**P R E D S J E D N I C A
K O M I S I J E**

Olga Plazibat Novosel

